

Чувството, че има да върши много неща през деня, го накара да стане рано. Ниската му понакуцваща фигура тръгна по глухите улички, край дебели каменни зидове и дворчета, в които други подранили стопани подклаждаха огънове. Всеки имаше да вари по нещо в казана си, наоколо като безброй очи дебнеха чисто измити буркани. Градинките и саксиите пламтяха като есенни цветя, лозниците едва носеха тежките вимета на гроздовете. Дъждовното лято бе отминало, градчето вече осъмваше в бистрия слънчев въздух на октомври, месецът се заниза тих и нежен като струна. В пристанището шумовете на моторите се умножаваха, беше сезонът на паламуда, но тези шумове сякаш не достигаха до хората, на хората им се струваше, че е тихо, че им е леко, че всичко, което вършат сега, произтича от соковете на плодовете.

Накуцващият влезе от новата част на градчето и се упъти по брега. Овехтялата му дочена дреха се мяркаше по пясъчните ивици, по скалите, изчезваше зад дюните, показваше се отново: човекът залягаше, пълзеше.

Най-после може би той откри мястото. Бурунът бе дълбоко врязан в морето, потънал в спокойствие, силно насечен, скалист. В тънката есенна топлина там се пощеха гларуси. Някои гледаха към простора и дебнеха, други стояха спокойно като мъдреци или пристъпваха лениво между курешките.

Накуцващият човек запълзя отново, промъкна се, кажи-речи, до птиците и постави рибката на скалата. Върна се назад и залегна. За всеки случай омота ръката си. Небръснатото му лице беше едро, леко кривогледо. Въпреки кривогледството изражението на очите му излъчваше добронамереност, наивност.

Мъртвата рибка лежеше на скалата, куката, която я пронизваше, почти не се виждаше, виждаше се синтетичното влакно от рибката до ръката на човека, но можеше ли то да направи впечатление на птиците? По водата и брега се търкаляха милиони синтетични предмети – от надувните детски поясчета до тубите за мазила. Те се жълтееха и синееха, плаваха или лежаха на дъното, подаваха се от пясъка на плажовете, дразнеха погледите, направо нервираха сред хармонията на великото природно цветосъчетание.

Най-едрият изпревари всички, стрелна се и нагълта рибката. Ръката на човека не пропусна мига, дръпна влакното, куката се вряза в гърлото на гларуса. Птицата се вцепени от изненада. Нищо не я болеше. Само това дръпване... Какво ли можеше да означава то? Разпери криле, полетя, но невидима сила я притегли рязко надолу, а остро нещо се вряза още по-дълбоко в гърлото ѝ. Тя падна и се преметна. Рибката изхвъркна от клюна окървавена. Птицата стъпи на краката си, силно притисна криле към земята.

На двайсет метра от нея човекът навиваше влакното.

Гларусът не знаеше, че горещината в гърлото е от кръвта му, той стоеше прилепен до земята и понеже нямаше какво друго да стори, политна отново и отново падна. Най-после разбра, че невидимата сила, която го притегля надолу, е влакното, но не можеше да направи нищо: то влизаше в него, беше вътре в него.

Човекът навиваше и се приближаваше, не бързаше, пестеше резките движения, тях той предоставяше на птицата. Най-после гларусът предприе нещо по-сериозно – вдигна се над главата му и полетя в кръг. Това изненада човека, той се стресна, забрави да навива, а сякаш не му достигаха и сили, само гледаше как горе в яростни напъни кръжи огромният мъжки гларус. Полетът теглеше влакното до скъсване, човекът усети това и леко размота. Отпускането подлъга птицата, тя за миг помисли, че е свободна, и реши да разчупи кръга, но туй проклето дръпване отново я събори върху скалата.

Нито далеч, нито близо до нея тревожно летяха и грачеха другите гларуси. Човекът в дочената дрипа държеше здраво влакното и наблюдаваше предизвикания от него хаос: птиците в небето и мятация се в камъните мъжкар. Картината го бе зашеметила до такава степен, че бе забравил да навива. И все пак мъжкарят се приближаваше, туй ставаше сякаш по силата на необяснима логика, продиктувана от здравината на влакното и от куката.

Чувалът лежеше настрана. Не става и дума за ония памучни или манилени чували, а за нещо синтетично, полупрозрачно, гладко и достатъчно голямо да скрие птица.

Човекът се хвърли върху птицата рязко, защото познаваше силата ѝ, бързината ѝ, цялата жилавост на крилете и шията, остротата на нейния клюн. Като я похлупи с тяло, преди да бъде изкълван, накуцващият притисна главата ѝ към скалата, прибра криво-ляво крилете към тялото, обгърна ги. Свободни останаха само краката, те дращеха въздуха, загребваха го с плавниците си. Въпреки всичко главата успя да се измъкне от лявата ръка на човека, острието на клюна се заби във врата му, човекът изрева, прихвана повторно главата на птицата. Острата болка във врата го караше да действа грубо, жестоко. Той не пипаше, а стискаше – до счупване, до задушаване. Чувалът прибра птицата. Вътре тя се отпусна и най-важното усети, че сега нищо не придърпва главата ѝ откъм гърлото, че повече нищо не се връзва в нея. Човекът чисто и просто бе отрязал влакното.

Като завърза чувала, накуцващият победител нагази в морето, загреба шепа вода и заплакна изкълвания си врат, който леко кървеше. Върна се при чувала, нарами го и потегли.

Победителят не тръгна по бреговата ивица – той се изкачи до магистралата, предпочете да върви по асфалта. Отляво се простираха по-големите, зашумени с дървета лозя. Отдясно се редуваха малките лозя, те бяха криви и жълти, разположени по дюните. Имаше нещо абсурдно в това, че лозите излизаха направо от жълтия нагорещен пясък и въпреки туй раждаха гроздове. Дори без да вкуси зърната, човек сякаш усещаше, че сокът им е гъст, сладък и предугаждаше какво може да бъде виното. В тия малки имоти всяка лоза беше самотна сред своята оранжева пустиня. Трева липсваше, тук-там стърчеше по някое дръвче. Но имаше много смокини, много блясък на море, много сол във въздуха, а през лятото – жега.

Гларусът кротуваше в чувала, учуден, че светът се е смалил, че го притиска отвсякъде. Той не мислеше, само усещаше. От необичайното клатушкане в стомаха му се надигаше нещо като морска болест.

Гларусът повърна няколко полуразложени рибки, но човекът, който го носеше, не разбра това, човекът бе отправил поглед към върха на своето смокиново дърво. Дървото се издигаше в лозенцето. Клоните му се простираха широко, на всички страни, отрупани с тежки мъхести листа, голямо дърво, достойно дърво, плодовете му бяха колкото звездите в небето. Нямаше ламя на света, която би могла да обере смокините му: различно големи, някои съвсем зелени, други съвсем узрели, черни, готови да се скапят. Обираха едни, зрееха други и отново, и отново дървото даваше с пълни шепи...

Може да се каже, че това беше най-интересното лозенце: микроскопично, криво, килнато на всички възможни страни според гънките на дюната, спечено, дори сега – през октомври. Една малка Сахара – това представляваше лозенцето, защото първото впечатление, което предизвикваше то, бе за много пясък. Стопанинът се бе погрижил добре за пълното му загрозяване. Тук стърчаха две нескопосани плашила, по дръвчетата висяха шарени парцали и полиетиленови торби. По клоните на смокинята

бяха обесени врабчета. Изглеждаха леки и въздушни, не тежах на дървото и тъй като бяха обесени с краката нагоре, крилцата им се ветрееха винаги разперени.

Цялото лозе бе оградено с дворна телена мрежа, с желязна врата, катинар и ключалка. Накуцващият кривоглед човек отключи и влезе в имението си, остави чувала с гларуса и веднага започна да пляска с ръце. Изхвърчаха косове, полетяха към морето. Достатъчно бе да се загледа по-внимателно човек, за да открие колко много птици живееха в есенното изобилие на околността. Стопанинът пляскаше и викаше.

Като се убеди, че е прогонил всичко пернато от територията си, победителя опипа засъхналата кръвчица по врата си и се обърна към стълбите. Грубо сковани, стълбите пронизваха на две места короната на смокиновото дърво. По-ниската извеждаше до голям разклонен ствол, а по-високата се изкачваше до върха. Кой знае защо, може би поради неизвестна болест върховите клони съхнеха, дървото оплешивяваше. Затова пък удобно за окачване на врабци. Стопанинът взе чувала, отвърза го и го притисна до земята. Прикованата по този начин птица не можеше да кълве. Бръкна и намери краката ѝ. Измъкна само тях, привърза ги добре с въженце. Чак сега измъкна цялата птица, но лявата му ръка стискаше здраво главата ѝ. Като държеше птицата, стопанинът на имението се изправи и се обърна към дървото. Прецени нещо важно и отново вкара птицата в чувала. Така му беше по-удобно да се катери. Стълбата се огъваше, пружинираше, но опитният стопанин знаеше, че няма да се счупи – беше се качвал безброй пъти, стълбите му служеха да го отвеждат до плодовете.

От върха на дървото той огледа пейзажа, сякаш го виждаше от върха на величието си; на запад възвишенията на прозрачната планина, а на изток есенното море с лодките, които търсеха риба. Всичко се виждаше – и старото, и новото градче, и островът, и вълноломът до другия остров, и селото в далечината зад острова, всичко живееше кротко в кроткия ден и всичко се виждаше оттук, от неговата земя, от неговите лози, от неговата смокиня.

Без да измъква птицата от чувала, човекът привърза краката ѝ към най-високия сух клон. Като се убеди, че всичко е готово, той се смъкна на безопасно място и дръпна чувала. Гларусът увисна с цялата си чистота в лъчите на слънцето.

Човекът слизаше по стълбата. Усетил пясъка под краката си, той погледна нагоре, но видя само листа. Измъкна се от чадъра на дървото и сега успя да види птицата. Тя висеше, висеше добре и гледката му се стори задоволителна. Отдалечи се още, качи се на дюната. Оттук картината му се стори още по-добра. Особено когато птицата, съвзела се вече, започна да поклаща криле. Беше чудесно. Стопанинът на имението изръкопляска. Но на какво? Вече нямаше косове, нямаше врабчета. Тогава човекът разбра, че е изръкопляскал на себе си.